

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De Sacramentis In Genere

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XII. Explicatur controuersia de differentia Sacramentorum legis nouæ, & veteris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53925](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53925)

CAPVT XII.

Explicatur controuersia de differentia Sacramentorum legis nouæ, & veteris.

SEQVITVR ALTERA quæstio de effectu Sacramenti; vtrum videlicet iustificare ex opere operati sit proprium Sacramentis nouæ legis, ac commune cum Sacramentis legis veteris. Quatuor erunt partes huius quæstionis. Exponemus enim PRIMO sententiam hæreticorum. SECUNDO sententiam Catholicorum. TERTIO probabimus veritatem. QVARTO soluemus obiectiones.

Quantum ad PRIMVM, conuenit inter omnes Catholicos, & hæreticos, sex vt minimum esse differentias inter sacramentalis legis nouæ, & veteris. PRIMA, quod nunc sint ritus externi, quàm tunc erant, vt notum est. SECUNDA, quod nunc sint pauciora Sacramenta, quàm tunc erant. TERTIA, quod sint nostra faciliora, vt patet de Circumcisione, & Baptismo, & alijs. QVARTA, quod nostra sint nobiliora ratione auctoris, quia nostra ab ipso Christo immediate instituta, & promulgata, Mosaica verò à Mose, si non instituta, certè promulgata sunt. QVINTA, quod illa fuerint figuræ nostrorum, SEXTA, quod illa sint data ad tempus; id est, usque ad aduentum Messie; nostra datura sint, quamdiu mundus durabit. Colliguntur hæc omnia ex Augustino in epist. 118. ad Ianuarium, lib. 3. de doctrina Christiana, cap. 9. & lib. 19. contra Faustum, cap. 13. in Psal. 73.

Quæstio autem est, vtrum præter has differentias differant in effectu principali, qui est iustificare à peccato. Hæretici huius temporis nullum ferè ponunt discrimen, quamquam inter se non satis conueniunt.

Ac PRIMVM Anabaptistæ, Carolstadiani, & Zvingliani, qui (vt supra ostendimus) nihil tribuunt Sacramentis nostris nisi vt discernant fideles ab infidelibus, vel sint quasi professio fidelitatis, vel admoneant bonorum operum; coguntur plus tribuere Sacramentis veteribus, quàm nostris. Melius enim discernit Iudæum à non Iudæo Circumcisio, quæ semper tribuit

net, & cerni potest, quàm Baptismus, qui semel exhibetur, & transit. Et eadem ratione melius admonet fidelitatis, & bonorum operum Circumcisio, quàm Baptismus, cum illa sit permanens, crassior, & sensibilibior, &c.

Lutherus autem, qui vult Sacramenta nostra excitare fidem, idem tribuit Sacramentis veteribus. Vnde sic ait in libro de Babylonica captiuitate, cap. de Baptismo: *Error est Sacramenta nouæ legi differre à Sacramentis veteri legi, penes efficaciam significationis, id est, quod nostra efficaciter significant faciendo, quod figurant, non illa.* Et idem repetit in assertu I. articuli.

Est autem NOTANDVM, Lutherum distinguere duo genera signorum veterum in libro de Babylonica captiuitate cap. de Baptismo. QVAEDAM enim fuisse dicit, quæ haberent annexum verbum promissionis, ac proinde exigent fidem, vt signum iurisdicatum Noë, signum rotis in vellere Gedeonis, signum in reuersione solis datum ab Isaia Regi Ezechia, & alia. Atque hæc dicit fuisse vera Sacramenta, & æqualia nostris, quoad efficaciam. ALIA verò fuisse dicit, quæ non haberent annexam promissionem, vt omnes illas cæremonias legales, quibus expiabantur homines, vestes, ædes, &c. atque hæc dicit non fuisse propriè Sacramenta, & esse longè inferiora nostris Sacramentis. Vnde in homil. 1. de Baptismo non procul ab initio secundæ partis grauitèr inuehitur in Anabaptistas, qui non plus tribuerunt nostro Baptismo, quàm lotionibus Iudaicis, quasi ipse multum tribuat Baptismo, qui iridem illi æquare non veretur. Porro ex hac distinctione Lutheri colligitur alius error, vel potius paradoxum ipsius, qui non vult esse Sacramenta ea, quæ ab omnibus veteribus dicuntur Sacramenta, vt lotiones Iudaicas, agnum Paschalem, sacrificia, & similia; & contra, ea vult esse Sacramenta, quæ à nullo, ne per somnium quidem, vocata sunt Sacramenta, vt iridem, vellus Gedeonis, vmbra horologii Achaz, & similia.

Iam Calvinus conuenit cum Luthero, quod Sacramenta veteris legis eodem modo iustificarent, quo nostra, nimirum alendo fidem. Nam lib. 4. Institut. cap. 14. §. 24. *Hoc dogma, inquit, Scholasticum, quo tam longum discrimen inter veteris, ac nouæ legi Sacramenta notatur, perinde ac si illa non aliud quàm Dei gratiã adumbrauerint, hæc verò præsentem*

conferant, penitus explodendum est. & similia habet in Antidoto Concilij Tridentini, sess. 7. can. 2. Dissentit tamē à Luthero Calvinus in duobus. PRIMO, quod existimat Sacramēta nouæ legis vberiores gratiam dare, quàm vetera, quia nouorum clarius excitant fidem, & proinde maior fides magis iustificat. *Neque tamen negamus*, inquit in Antidoto, loco citato, *quod vberior sub Christi regno percipiatur gratia*. Lutherus autē omnino æquat Sacramēta illa nostris. SECUNDO, Lutherus (vt ostendimus) non omnes cæremōnias Iudaicas sed tantum eas, quæ habent annexas promissiones, vult esse Sacramēta, & nostris æqualia. At Calvinus omnes cæremōnias habet pro Sacramētis, quæ darent gratiam, sed non ita copiosam, vt nostra. Nam libro 4. Instit. cap. 14. & purificationes Iudæorum numerat inter Sacramēta: & pro eisdem prolixius docet. Et licet vterque erret, minus ablutus Calvinus docet, quàm Lutherus.

Kemnitius in Examine Concilij partim Lutherum, partim Calvinum sequitur. Nam pag. 60. & 70. admittit Lutheri distinctionem de duplici genere signorum veterum: pag. 74. admittit cum Caluino vberiores gratiam dari in Sacramētis nouis, quàm in veteribus: cum vtroque autē conuenit in dampnanda Ecclesiæ doctrina. Atque hæc de sententiis hæreticorum.

CAPVT XIII.

Explicantur sententiæ Catholicorum.

QVANTVM ad SECUNDV M, Catholici omnes conueniunt, Sacramēta veteris legis, quæ promissa sunt Mosaica dicuntur, non contulisse gratiam ex opere operato. Idem enim docent omnes Theologi in 4. dist. 1. & idem definiuit Concilium Florentinum in instruct. Armenorum; & Concilium Tridentinum, quamuis breuius, & obscurius, quia non erat necesse, cum iam res esset definita, sess. 7. can. 2.

Est autem hic NOTANDVM, ista Concilia non definiuisse (vt calumniatur & mentitur Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 58. & 59.) veteres Patres non habuisse gratiam Dei ex merito Christi, aut eam habuisse sine vlllo organo, seu medio applicato.